

Seat No. : _____

NI-122

November-2025

M.Ed., Sem.-III

C-106 : Educational Management & Human Relations Approach

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ – 1

1. નીચેના પ્રશ્નોના 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) 20
 - (1) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનના અર્થ અને પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો.
 - (2) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનની આપેલ વિચારધારાઓને વિગતવાર સમજાવો :
 - (a) અનુભવ આશ્રિત વિચારધારા
 - (b) પ્રક્રિયા વિચારધારા
 - (3) નિર્ણય સિદ્ધાંત વિચારધારાની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) 10
 - (1) સાંસ્કૃતિક પ્રબંધકીય સિદ્ધાંત પર ટૂંકી નોંધ લખો.
 - (2) નિર્ણયના પ્રકારો જણાવી કોઈ બે પર ટૂંકી નોંધ લખો.
 - (3) ભારતમાં શાળાકીય મૂલ્યાંકનના વિકાસની ચર્ચા ટૂંકમાં કરો.
- (B) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : 5
 - (1) વ્યવસ્થાપનમાં નોકરશાહીનો સિદ્ધાંત કઈ સદીમાં અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?
 - (2) પરંપરાગત વિચારધારાને વ્યાખ્યાયિત કરો.
 - (3) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનની વ્યાખ્યા આપો.
 - (4) આધુનિક વ્યવસ્થાપનના પિતા કોણ છે ?
 - (5) માનવ વ્યવહાર વિચારધારાની બે વિશેષતાઓ લખો.

વિભાગ – 2

3. નીચેના પ્રશ્નોના 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) 20
- (1) પ્રત્યાયનની પ્રક્રિયાના ઘટકોની ચર્ચા કરો.
 - (2) ગ્રીકિથ્સના નિર્ણયવાદી સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.
 - (3) મેકગ્રેગરના એક્સ અને વાય સિદ્ધાંતને સમજાવો.
4. (A) નીચેના પ્રશ્નોના 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) 10
- (1) વ્યવસ્થા નિયંત્રણ સિદ્ધાંત અને વ્યાવહારિક પ્રબંધ સિદ્ધાંત પર ટૂંકી નોંધ લખો.
 - (2) ટેલરના સંગઠનના સિદ્ધાંતો પર ટૂંકી નોંધ લખો.
 - (3) સિદ્ધાંતની પ્રકૃતિ પર ટૂંકી નોંધ લખો.
- (B) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : 5
- (1) PODCનું પુરૂં નામ આપો.
 - (2) POSDCORBનું પુરૂં નામ આપો.
 - (3) ઔપચારિક શૈક્ષણિક સંસ્થાને વ્યાખ્યાયિત કરો.
 - (4) POCCCનું પુરૂં નામ આપો.
 - (5) કેન્દ્રીયકરણની વ્યાખ્યા આપો.

Seat No. : _____

NI-122

November-2025

M.Ed., Sem.-III

C-106 : Educational Management & Human Relations Approach

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Section – 1

1. Answer the following questions in **750** words : (Any **two**) **20**
 - (1) Discuss the meaning and process of educational management.
 - (2) Explain in detail the given ideologies of educational management :
 - (a) The Empirical Approach
 - (b) The Process Approach
 - (3) Discuss in detail the decision making theory.

2. (A) Answer the following questions in **125** words : (Any **two**) **10**
 - (1) Write a short note on Classical Management Theory.
 - (2) Write a short note on any two types of decision.
 - (3) Briefly discuss the development of school evaluation in India.
- (B) Answer the following **five** questions in short : **5**
 - (1) In which century did the theory of bureaucracy in management come into existence ?
 - (2) Define traditional ideology.
 - (3) Define educational management.
 - (4) Who is the father of modern management ?
 - (5) Write two characteristics of human behaviour ideology.

Section – 2

3. Answer the following questions in **750** words : (Any **two**) **20**
- (1) Discuss the components of the communication process.
 - (2) Discuss Griffith's deterministic theory.
 - (3) Explain McGregor's X and Y theory.
4. (A) Answer the following questions in **125** words : (Any **two**) **10**
- (1) Write short note on management control principle and functional management principle.
 - (2) Write short note on Taylor's principles of organization.
 - (3) Write short note on the nature of the theory.
- (B) Answer the following **five** questions in short : **5**
- (1) Give the full name of PODC.
 - (2) Give the full name of POSDCORB.
 - (3) Define formal educational institution.
 - (4) Give the full name of POCCC.
 - (5) Define centralization.
-